

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS

2006 m. liepos 18 d. Nr. X-767
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 7 punktu, 92 straipsnio 5 dalimi ir apsvarstęs Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Pritarti Ministro Pirmininko Gedimino Kirkilo pateiktai Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai (pridedama).

2 straipsnis.

Nutarimas įsigalioja nuo priėmimo.

SEIMO PIRMININKAS

VIKTORAS MUNTIANAS

SANTARVĖS IR GEROVĖS VARDAN

KETURIOLIKTOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2006–2008 METŲ PROGRAMA

Pasitikėjimo Vyriausybės misija – siekti visuomenės santarvės ir toliau kurti Gerovės visiems valstybę, kurioje kiekvienas žmogus galėtų gyventi oriai, pasiturimai, saugiai ir sveikai.

Pastaraisiais metais Lietuva sėkmingai vykdė sistemines ūkio ir socialinės politikos reformas, įveikė gamybos smukimą ir užsitikrino spartų ekonomikos augimą. Gamybos apimtys ir darbo našumas Lietuvoje 2000–2006 metais didėjo sparčiau nei Europos Sąjungos (ES). Gerokai sumažėjo nedarbas. Pasiiekti esminiai strateginiai valstybės tikslai – Lietuva tapo ES ir NATO nare. Sėkmingai buvo plėtojami geros kaimynystės santykiai. Tačiau lieka ir svarbių dar neišspręstų problemų, keliančių dalies visuomenės nepasitikėjimą demokratija, atviros, teisingos ir darnios pilietinės visuomenės siekiu.

Pasitikėjimo Vyriausybė mano, kad didžiausios problemos šiuo metu yra:

- socialinė atskirtis ir iš to kylantis nepasitikėjimas valstybės politine sistema;
- netolygus sveikatos paslaugų prieinamumas;
- nepakankamai veiksminga kova su korupcija;
- blogėjanti demografinė Lietuvos padėtis: nuolat mažėjantis gimstamumas ir palyginti didelė emigracija;
- modernizuotos transeuropinių tinklų infrastruktūros stoka, mažinanti Lietuvos konkurencingumą;
- per lėta šalies mokslo ir technologijų plėtros pažanga įgyvendinant Lisabonos strategijos tikslus.

Vyriausybė suvokia, kad, norint pasiekti tvarų šalies augimą, reikės:

- užtikrinti ekonominį ir fiskalinį stabilumą, vykdyti griežtą biudžeto politiką;
- užtikrinti, kad šalies finansiniai ištekliai būtų skiriami socialiniai atskirčiai mažinti;
- didinti ir gerinti investicijas į inovacijas, mokslinius tyrimus ir žinioms imlią ekonomiką;

- skatinti šalies verslo kultūrą, sudaryti palankią verslo aplinką mažoms ir vidutinėms įmonėms, stiprinti Lietuvos pramonės konkurencinį pranašumą pasaulio rinkose;

- skatinti požiūrį į darbą kaip į visą gyvenimą trunkantį procesą, kad kiekvienas visuomenės narys įsijungtų į mokymosi visą gyvenimą sistemą.

Mūsų požiūriu, siekiant išlaikyti Lietuvos ekonomikos augimą ir mažinti socialinę atskirtį, būtina toliau tęsti Lisabonos strategijos įgyvendinimą. Lietuvos ekonominės strategijos pagrindinis tikslas – mažinti šalies ekonominio išsivystymo lygio atsilikimą nuo ES šalių vidurkio, kaip tai numatyta Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje. Pagrindinės veiklos kryptys – užtikrinti makroekonominį stabilumą vykdant darbo rinkos struktūrines reformas, skatinant konkurencingumą, užtikrinant finansinio sektoriaus patikimumą. Tai laiduos sparčią ir tolygią konvergenciją su ES šalimis ir stabilią makroekonominę aplinką.

Ekonomikos augimo tvarumas reikalauja užtikrinti tvarų išteklių naudojimą ir saugią aplinką. Prekių ir paslaugų apimtis turi didėti greičiau negu gamtos išteklių ir energijos naudojimas joms kurti bei teršalų išmetimas į aplinką. Tokiam tikslui pasiekti svarbu naudoti pažangius gamybos būdus, plėsti antrinių žaliavų naudojimą. Be to, pavojingos aplinkai ir žmonių sveikatai medžiagos turi būti keičiamos nepavojingomis, o išsenkantys ištekliai – atsinaujinančiais.

Vyriausybė įsipareigoja vykdyti tvarią fiskalinę politiką, teikiančią optimalias sąlygas plėtoti ekonomiką. Svarbus uždavinys ir toliau – vykdomos pensijų reformos ir sveikatos apsaugos sistemos efektyvumas ir finansinis stabilumas. Įgyvendinama mokesčių sistemos reforma, planuojami valstybės išlaidų politikos pokyčiai leis geriau paskirstyti išteklius užtikrinant biudžeto pajamų ir išlaidų stabilumą, sumažinti atotrūkį tarp darbo ir kapitalo pajamų apmokestinimo.

Ekonomikos augimo ir fiskalinės politikos prioritetai bus glaudžiau siejami su socialinės sanglaudos tikslais, apimančiais ne tik bendro užimtumo lygio didinimą, bet ir teigiamus darbo užmokesčio pokyčius. Ilgalaikis tikslas – integruotas požiūris į pagrindines visuomeninio gyvenimo sritis derinant fiskalinės politikos priemones su socialiniais visuomenės poreikiais, strateginių struktūrinių reformų įgyvendinimas, darbo ir kapitalo rinkų stabilumas, naujų technologijų ir mokslinės tiriamosios veiklos aktyvumas.

Siekiame ugdyti žinių visuomenę, sukurti žiniomis pagrįstą ekonomiką ir eiti suderintos plėtros keliu, kurti ir plėtoti modernų, dinamišką, konkurencingą ūkį.

Pagrindinė tokio siekio sąlyga – visapusiška šalies mokslinių tyrimų ir taikomosios mokslo veiklos plėtra. Socialiniai partneriai (privatus verslas) kviečiami ir skatinami didinti investicijas į šią plėtrą. Valstybės inovacijų politika turės būti orientuota į visus sektorius, įskaitant pramonę ir paslaugas, aukštųjų technologijų ir tradicinių šakų įmones.

Viena iš esminių inovacinės veiklos ir žiniomis grįstos ekonomikos plėtros sąlygų – informacinių ir ryšių technologijų sklaida. Valstybė ir toliau plėtos jai būtina infrastruktūrą, sudarys palankias sąlygas teikti viešąsias paslaugas, suderinusi valstybės informacijos šaltinius (registrus, informacines sistemas).

Užtikrinant vidaus rinkos plėtrą ir gerinant verslo aplinką, Lietuvos ekonominėje politikoje bus siekiama mažinti administracinę naštą verslui geresniu reglamentavimu, tobulesniu naujų teisės aktų poveikio vertinimu, konkurencingumo palaikymu rinkoje. Vidaus rinkos plėtrą labai skatins smulkus ir vidutinis verslas. Šiuo tikslu steigiami konsultavimo centrai, verslo inkubatoriai, technologijų parkai ir kt.

Ekonominės ir socialinės politikos jungtį užtikrins Lietuvos užimtumo politika, kuria bus siekiama visiško užimtumo, geresnės darbo kokybės ir našumo. Šios politikos esmė – sudaryti teisinės sąlygas lanksčiau organizuoti darbo santykius, tinkamiau reaguoti į neišvengiamus rinkos pokyčius ir palengvinti darbuotojų prisitaikymą prie pokyčių, kartu užtikrinti jų socialinę ir darbo apsaugą.

Vyriausybė yra įsitikinusi, kad įgyvendinus šią programą žmonės atgaus pasitikėjimą valdžios įstaigomis, išsivys pilietinis sąmoningumas ir tvarka, paremta moralinėmis vertybėmis.

Pasitikėjimo Vyriausybės veiklos prioritetai:

- svarbiausių socialinių problemų sprendimas: kelti žmonių gerovę, stiprinti šeimą, mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, didinti kokybišką užimtumą;
- investicijos į žmogų: valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų didinimas švietimo, kultūros, mokslo ir sveikatos apsaugos sistemoms, šalies mokslo ir technologijų pažangai, informacijos ir žinių visuomenės plėtrai, sveikai ir saugiai gyvenamajai aplinkai;
- politinės, ekonominės, socialinės ir kultūrinės demokratijos plėtojimas ir darna, visų žmogaus teisių ir laisvių apsauga, pilietinės demokratijos stiprinimas;
- valstybės valdymo, savivaldos stiprinimas, viešosios tvarkos užtikrinimas, gera teisinės sistemos veikla, korupcijos pažabojimas;

– Lietuvos užsienio politikos tęstinumo užtikrinimas ir koordinuotos užsienio politikos vykdymas derinant šalies institucijų veiklą Lietuvos strateginiams prioritetams įgyvendinti.

Pasitikėjimo Vyriausybės pirmaeiliai darbai:

– lėšas, gautas pardavus AB „Mažeikių nafta“ akcijas, panaudoti valstybės įsipareigojimams piliečiams įvykdyti (rubliniams indėliams grąžinti, kompensacijoms už valstybės išperkamą turtą ir kita);

– užtikrinti skaidrų ir efektyvų ES struktūrinių fondų ir kitos paramos lėšų naudojimą, rengiant ir įgyvendinant 2007–2013 metų finansinio laikotarpio strategiją, ES paramos lėšas pirmiausia skirti prioritetiniams valstybės ir visuomenės poreikiams tenkinti;

– vykdyti veiksmingas ekonomikos reformas skatinant gamybą ir plečiant paslaugas, toliau įgyvendinti socialiai orientuotos rinkos ekonomikos modelį;

– daug dėmesio skirti demografinėi politikai: imtis priemonių, kurios skatintų gimstamumą, skatinti naujosios emigracijos atstovų integraciją į Lietuvos pilietinę visuomenę;

– užtikrinti kuo spartesnį Lietuvos įsijungimą į euro zoną ir Šengeno erdvę,

– per artimiausius keturis darbo mėnesius priimti sprendimus, būtinus tiesioginiams merų rinkimams įteisinti, vadovaujantis Europos vietos savivaldos chartija siekti savivaldos kompetencijos plėtojimo, seniūnijoms suteikti daugiau savarankiškumo ir galių;

– nuosekliai didinti socialinės apsaugos, švietimo, mokslo, sveikatos apsaugos finansavimą, kuo veiksmingiau naudoti tam finansinius išteklius ir užtikrinti būtiniausių visuomenės reikmių tenkinimą, šalinti socialinės atskirties reiškinių priežastis;

– laipsniškai mažinti gyventojų, ypač gaunančių mažas pajamas, pajamų mokesčio našta, per artimiausius keturis darbo mėnesius išnagrinėti aplinkybes ir, esant finansinėms galimybėms, sumažinti šio mokesčio tarifą iki 20 procentų, o neapmokestinamą minimumą padidinti iki 400 litų;

– pasiekti, kad iki 2008 metų vidutinis darbo užmokestis padidėtų iki 1800 litų, minimali mėnesio alga – iki 800 litų, o vidutinė senatvės pensija būtų ne mažesnė kaip 650 litų per mėnesį;

- įgyvendinti Lisabonos strategiją, didinti investicijas į mokslą, kol bus pasiektas ES valstybių vidurkis, skatinti informacinių technologijų plėtrą;
- pertvarkant ES paramą, vykdyti regioninę politiką, parengti valstybinę regionų ekonominio socialinio išsivystymo skirtumų mažinimo, jų plėtros skatinimo programą ir užtikrinti tolygią regionų (apskričių) plėtrą;
- užkirsti kelią korupcijai valdžios institucijose, nesąžiningai konkurencijai versle, tobulinti viešųjų pirkimų praktiką, sugriežtinti bausmes korumpuotiems pareigūnams ir sustiprinti finansinių nusikaltimų prevenciją;
- pasiekti proveržį įgyvendinant svarbiausius infrastruktūros projektus (elektros tiltai per Lenkiją ir Baltijos jūrą, Via Baltica, Rail Baltica);
- dėti visas reikalingas pastangas naujos atominės elektrinės statybai, kad Lietuva liktų branduolinę jėgainę turinti valstybė;
- iki 2007 m. gruodžio 31 d. baigti žemės reformą, grąžinti žemę jos teisėtiems savininkams;
- aktyviai dalyvauti ES ir NATO veikloje;
- plėtoti strateginės partnerystės santykius su Lenkija, taip pat ir sprendžiant tautinių mažumų klausimus, teikti paramą euroatlantinę integraciją pasirinkusių valstybių demokratinėms ir ekonominėms reformoms, plėtoti gerus santykius ir nacionalinius interesus atitinkančius ekonominius ryšius su Rusija, pasinaudojant ES naujosios kaimynystės priemonėmis ir ES bei Rusijos strategine partneryste;
- toliau plėtoti modernią, gerai parengtą ir apginkluotą kariuomenę, kuri gebėtų greitai reaguoti į Lietuvai ar jos sąjungininkėms kylančias saugumo grėsmes, dalyvauti tarptautinėse taikos palaikymo ir atsako į krizes operacijose;
- stiprinti Lietuvos oro erdvės stebėjimą ir kontrolę, optimizuoti radarų tinklą ir visiškai įsijungti į NATO integruotą oro gynybos sistemą.

Pasitikėjimo Vyriausybės 2006–2008 metų įsipareigojimais yra:

1. DARBO, SOCIALINĖS APSAUGOS IR ŠEIMOS POLITIKA

1.1. Įgyvendinti aktyvią užimtumo plėtros politiką, kad kiekvienas norintis ir galintis dirbti mūsų šalies žmogus Tėvynėje rastų savęs vertą darbą. Sudaryti sąlygas verslui kurti naujas geras darbo vietas. Pasiiekti, kad nedarbas neviršytų 6 procentų, sumažinti jaunimo ir ilgalaikį nedarbą.

1.2. Atsižvelgiant į darbo našumo tendencijas, skatinti darbo užmokesčio augimą privačiame sektoriuje, nuosekliai jį didinti valstybiniame sektoriuje. Pasiiekti, kad iki 2008 metų vidutinis darbo užmokestis padidėtų iki 1 800 litų, o minimali mėnesinė alga – iki 800 litų.

1.3. Tobulinti darbo santykius reglamentuojančius teisės aktus, didinti verslo socialinę atsakomybę. Skatinti civilizuotus darbdavio ir darbuotojo santykius, socialinę partnerystę ir kolektyvinių darbo santykių plėtotę.

1.4. Įgyvendinant užimtumo ir socialinės apsaugos politikos priemones, siekti socialinės darnos ir dialogo, nuolat bendradarbiauti su socialiniais partneriais – profsąjungomis ir darbdavių organizacijomis, taip pat nevyriausybinėmis organizacijomis.

1.5. Tobulinti valstybinę socialinio draudimo sistemą, didinti jos aprėptį. Pasiiekti, kad nuosekliai didinama vidutinė senatvės pensija 2008 metais būtų ne mažesnė kaip 650 litų per mėnesį. Tobulinti valstybinių pensijų sistemą, peržiūrėti ir optimizuoti valstybinių pensijų skyrimo kriterijus.

1.6. Užtikrinti sėkmingą ir finansiškai stabilų kaupiamosios pensijų sistemos funkcionavimą racionaliai derinant dabartinių ir būsimųjų pensininkų interesus. Sudaryti palankias mokesčines lengvatas savanoriškam pensijų ir kaupiamajam gyvybės draudimui plėtoti.

1.7. Skatinti vyresnio amžiaus asmenis likti darbo rinkoje, užtikrinti jiems galimybes mokytis visą gyvenimą. Tobulinti ir realiai įdiegti mokymosi visą gyvenimą sistemą. Gerinti darbo netekusių asmenų, kuriems iki senatvės pensinio amžiaus liko 3–5 metai, socialinę apsaugą, tobulinti išankstinių pensijų mokėjimo mechanizmą.

1.8. Nuosekliai įgyvendinti priemones, garantuojančias visavertį gyvenimą, užtikrinančias pajamas tiems šalies gyventojams, kurie dėl senatvės, negalios, tėvystės ar motinystės pareigų ir kitų svarbių priežasčių visai ar laikinai paliko darbo rinką.

1.9. Didinti valstybės remiamų pajamų, bazinių socialinių išmokų dydžius ir visas su tuo susijusias socialines išmokas. Įgyvendinti darbo užmokesčio ir socialinių išmokų indeksavimo mechanizmą, apsaugantį žmonių pajamas nuo infliacijos.

1.10. Kiekvienam neįgaliajam garantuoti būtinas specialios pagalbos priemones ir suteikti geresnes bei įvairesnes, jo poreikius atitinkančias socialines paslaugas, geriau pritaikyti jo poreikiams gyvenamąją aplinką. Sudaryti sąlygas, kad norintys ir pajėgiantys dirbti neįgalūs asmenys galėtų rasti jų gebėjimus atitinkantį darbą, naikinti biurokratinės kliūtis neįgaliųjų integracijai į darbo rinką.

1.11. Rūpintis Lietuvos Respublikos piliečių, pasinaudojusių laisvo asmenų judėjimo teise, geresniu socialinių ir kultūrinių poreikių tenkinimu užsienio valstybėse. Parengti ir įgyvendinti priemones, skatinančias ekonominius migrantus grįžti į Tėvynę.

1.12. Įgyvendinti priemones, kad dėl vaikų auginimo pasitraukę iš darbo rinkos tėvai lengviau galėtų į ją grįžti, padėti jiems atnaujinti profesines žinias, sudaryti sąlygas įsidarbinti, toliau sėkmingai derinti savo darbo ir šeimos pareigas, sukurti veiksmingą paslaugų šeimoms sistemą.

1.13. Teikti socialinę paramą šeimoms, auginančioms vaikus: nuo 2009 metų įgyvendinti išmokų mokėjimą kiekvienam vaikui iki 18 metų arba ilgiau, kol jie mokosi dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje. Laipsniškai didinti motinystės (tėvystės) pašalpas, mokamas, kol vaikui sukaks vieni metai: iki 2008 metų pasiekti 100 procentų gauto darbo užmokesčio išmoką.

1.14. Sukurti konkrečios socialinės paramos gausioms šeimoms sistemą. Vaikams iš socialiai remtinų šeimų skirti vienkartinės išmokas pasiruošti mokyklai ir nemokamą maitinimą švietimo įstaigose.

1.15. Siekiant paskatinti vaikų globą šeimose ir šeimynose, reformuoti vaikų globos sistemą, mažinti vaikų skaičių vaikų globos namuose, gerinti darbą su probleminėmis šeimomis. Tobulinti įvaikinimo procedūras, pirmiausia atsižvelgti į vaiko interesus. Įgyvendinti įvaikinimo skatinimo priemones.

1.16. Ginti vaiko interesus, stiprinti nacionalinę ir savivaldybių vaiko teisių apsaugos organizacines sistemas. Užtikrinti vaiko teisių socialinę apsaugą, įsteigti vaikų išlaikymo (alimentų) fondą.

1.17. Įsteigti reabilitacines įstaigas vaikams, priklausantiems nuo psichoaktyvių medžiagų, užtikrinti tinkamą šių įstaigų finansavimą. Sukurti veiksmingą alkoholio prevencijos ir kontrolės sistemą.

1.18. Remti savivaldybių socialinio būsto fondo plėtrą. Racionaliau kompensuoti miesto ir kaimo gyventojams būsto šildymo ir kitas būsto išlaikymo išlaidas, atsižvelgti į šeimos turto ir pajamų lygį.

2. JAUNIMO POLITIKA

2.1. Remti jaunas šeimas, garantuoti joms lengvatinį ilgalaikį kreditavimą įsigyjant būstą, kompensuoti kredito būstui įsigyti palūkanas.

2.2. Skatinti asocijuotų jaunimo organizacijų kūrimąsi ir veiklą, stiprinti jų sąveiką su vietos savivalda ir kaimo bei miesto bendruomenėmis.

2.3. Remti jaunimo organizacijų pastangas sprendžiant jaunimo problemas švietimo, mokslo, užimtumo, apsirūpinimo būstu, laisvalaikio, kultūros, socialinės apsaugos, sveikatos apsaugos, sporto, nusikalstamumo prevencijos ir kitose srityse.

2.4. Stiprinti jaunimo verslumo ugdymą. Siekti, kad kuo daugiau jaunų žmonių turėtų sąlygas pradėti savo verslą.

2.5. Didinti jaunimo organizacijų teikiamų projektų finansavimą.

3. ŠVIETIMO IR AUKŠTOJO MOKSLO POLITIKA

3.1. Įgyvendinant Švietimo plėtotos 2003–2012 metų strategines nuostatas, modernizuoti švietimo ir mokslo sistemą, derinti ją prie kintančių visuomenės poreikių. Užtikrinti švietimo ir mokslo prieinamumą visiems visuomenės sluoksniams, skatinti mokymąsi visą gyvenimą.

3.2. Užtikrinti, kad visi vaikai lankytų mokyklą, ir pasiekti, kad asmenų, įgijusių bent vidurinę išsilavinimą, dalis sudarytų bent 85 procentus visų to amžiaus jaunuolių. Įgyvendinti ikimokyklinį mokymą.

3.3. Iš esmės didinti investicijas į švietimo ir mokslo sistemą užtikrinant spartesnius mokyklų renovavimo tempus, atnaujinti mokymo priemones. Paspirtinti mokyklų kompiuterizavimą. Tobulinti aukštųjų mokyklų, mokslinių tyrimų įstaigų bazę. Investicijoms panaudoti Europos struktūrinių fondų, valstybės ir savivaldybių biudžetų bei kitas lėšas.

3.4. Toliau optimizuoti mokyklų tinklą, tobulinti jų valdymą, didinti valdymo decentralizavimą suteikiant daugiau teisių savivaldybėms. Įgyvendinti priemones, kad profesinių mokyklų steigėjais taptų savivaldybės.

3.5. Tobulinti mokyklų vertinimo sistemą, atsisakyti biurokratizmo.

3.6. Didinti mokytojų ir aukštųjų mokyklų dėstytojų pedagoginę ir dalykinę kompetenciją, remti kvalifikacijos kėlimą valstybės lėšomis. Didinti mokytojų, aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo darbuotojų atlyginimus.

3.7. Toliau įgyvendinti mokyklinio transporto programą, pasiekti, kad daugiau vaikų kaime būtų vežiojama mokykliniu transportu.

3.8. Tobulinti neformalųjį švietimą ir vaikų užimtumą, didinti neformaliojo švietimo prieinamumą, pasiekti, kad daugelis vaikų lankytų po pamokų užsiėmimus pagal

savo pomėgius. Tam naudoti mokyklų sales, kabinetus, finansuoti vaikų popamokinio užimtumo vadovus.

3.9. Visose savivaldybėse įsteigti vaiko dienos centrus arba dienos grupes mokyklose, plėsti jų veiklą. Mažinti vaikų skaičių globos namuose.

3.10. Užtikrinti visiems prieinamą valstybės remiamą tęstinį mokymą. Sudaryti geresnes sąlygas suaugusiems šviestis, pasiekti, kad ne mažiau kaip ketvirtadalis suaugusiųjų švietimo centrų bendradarbiautų su partneriais užsienio šalyse.

3.11. Įtvirtinti sveikos gyvensenos būdą, stiprinti ligų prevenciją ir diegti kovos su vaikų išnaudojimu, smurtu, tabako, alkoholio ir narkotikų vartojimu priemones, šiam tikslui vienyti valstybės institucijų, žiniasklaidos, mokslo ir visuomenės pastangas. Parengti ir taikyti mokyklose pasirengimo šeimai ugdymo programą.

3.12. Profilinio mokymo modelį pakeisti modeliu, pagal kurį suteikiamas bazinis vidurinis išsilavinimas ir sudaromos sąlygos individualiems mokymosi poreikiams. Kelti profesinio orientavimo lygį bendrojo lavinimo vidurinėse mokyklose ir gimnazijose.

3.13. Sujungti Darbo biržos mokymo tarnybų ir profesinio mokymo sistemas. Plečiant profesinių mokyklų veiklą, reformuojant profesinio mokymo turinį, didinti besimokančiųjų profesinėse mokyklose skaičių. Racionalizuoti profesinio mokymo programų tinklą.

3.14. Puoselėti Lietuvoje esančių tautinių bendrijų mokyklas, sudaryti sąlygas užtikrinti geresnę mokinių saviraišką, kad šių bendrijų atstovai galėtų geriau išmokti valstybinę kalbą. Tautinių mažumų mokykloms, kompensuojant išlaidas, susijusias su platesnių mokymo planų įgyvendinimu, vadovėlių leidyba ir mokymo priemonių įsigijimu, pedagogų kvalifikacijos tobulinimu, papildomai padidinti mokinio krepšėlį 10 procentų.

3.15. Įgyvendinti profesinio mokymo reformą, laiduojančią suteikiamos kvalifikacijos atitiktį darbo rinkos poreikiams, kvalifikacijos suteikimo skaidrumą, lankstumą, pripažinimą ir prieinamumą. Sukurti nacionalinę kvalifikacijų sistemą. Užtikrinti, kad Lietuvoje įgytos profesinės kvalifikacijos taptų pripažįstamos Europoje.

3.16. Įgyvendinti *Europass* ir *Mokymosi visą gyvenimą* programas, dvigubai išplėsti studentų ir dėstytojų tarptautinius mainus.

3.17. Sudaryti sąlygas, kad studijų vietų skaičius aukštosiose mokyklose nemažėtų. Studentų priėmimą į valstybės finansuojamas vietas vykdyti valstybinio užsakymo principu. Pasiekti, kad rengiamų specialistų kvalifikacija labiau atitiktų darbo vietų poreikius.

3.18. Tobulinti studijų finansavimo modelį, kad finansavimas būtų vykdomas pagal studijuojančiųjų skaičių. Studijų finansavimą sieti su paskolų sistema.

3.19. Gerinti mokymo ir studijų kokybę, pasiekti, kad bent pusę aukštųjų mokyklų studijų programų įvertintų tarptautiniai ekspertai.

3.20. Daugiau remti studentus, ypač iš nepasiturinčių šeimų. Įgyvendinti stipendijų ir paskolų sistemos reformą ir užtikrinti, kad kuo daugiau studentų rinktųsi sudėtingas, bet šalies ekonominę pažangą lemiančias profesijas.

3.21. Toliau renovuoti studentų bendrabučius ir pagerinti gyvenimo juose sąlygas. Suteikti daugiau teisių studentams valdant bendrabučius.

3.22. Valstybinėms aukštosioms mokykloms suteikti daugiau teisių valdant valstybės patikėtą turtą. Kartu didinti valstybinių aukštųjų mokyklų atskaitomybę visuomenei, socialinių partnerių vaidmenį aukštųjų mokyklų valdymo srityje.

3.23. Išspręsti neuniversitetinio ir universitetinio aukštojo mokslo veiklos ir sąveikos problemą, užtikrinti geresnį šių sričių ryšį ir sklandų studentų perėjimą į aukštesnę studijų pakopą.

3.24. Remti žemdirbių švietimą, tęstinį mokymą, informavimą, konsultavimą, taip pat agrarinio sektoriaus taikomuosius mokslinius tyrimus. Žemės ūkio mokslo plėtrą, inovacijų taikymą ir technologijų modernizavimą laikyti vienu svarbiausių žemės ūkio plėtros prioritetų.

4. INFORMACINĖS IR ŽINIŲ VISUOMENĖS PLĖTROS POLITIKA

4.1. Skatinti informacinių technologijų ir telekomunikacijų sektoriaus plėtrą, įgyvendinti Lisabonos strategiją ir e. veiksmų planą.

4.2. Pasiiekti, kad daugelis Lietuvos gyventojų gebėtų naudotis kompiuteriu. Pasiiekti, kad visos mokyklos turėtų greitaveikį interneto ryšį. Visoje šalies teritorijoje išplėtoti viešųjų interneto prieigos centrų tinklą.

4.3. Didinti investicijas į mokslą, kad pasiektume ES valstybių vidurkį, sudaryti palankias sąlygas privačiam verslui investuoti į mokslą, naujų technologijų kūrimą ir studijas. Tobulinti mokslinių tyrimų ir technologijų kūrimo bazę, tam panaudoti valstybės ir Europos struktūrinių fondų lėšas.

4.4. Pertvarkyti mokslo finansavimo modelį, skirti lėšų valstybės užsakymui, konkursiniam ir programiniam mokslo finansavimui, skatinti geresnę mokslinių tyrimų kokybę ir jų pritaikymą. Vykdyti ilgalaikes investicijas į fundamentalius mokslo tyrimus.

4.5. Plėsti visateksčių duomenų bazių prieinamumą šalies mokslininkams, aukštųjų mokyklų studentams, sudaryti sąlygas regioninėms įstaigoms pasinaudoti mokslinės literatūros lobynais.

4.6. Stiprinti tarptautinį Lietuvos mokslo konkurencingumą, vis daugiau mokslo žinių panaudoti naujoms technologijoms kurti, kad būtų sudarytos sąlygos naujoms ir gerai apmokamoms darbo vietoms steigti.

4.7. Remti mokslui imlias naujų technologijų smulkias ir vidutines įmones, plėsti jų tarptautinį bendradarbiavimą.

4.8. Įtvirtinti naujus Lietuvos mokslo prioritetus. Derinti juos su Europos šalių prioritetinėmis mokslo kryptimis, sudaryti sąlygas vykdyti bendrus su kitų šalių mokslininkais projektus. Ypatingą dėmesį skirti socialiniams ir humanitariniams mokslams, lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos tyrimams.

4.9. Pasiiekti, kad gyventojams ir verslo subjektams internetu būtų teikiamos elektroninės valdžios paslaugos. Sujungti valstybės registrus ir informacines sistemas į saugų valstybės institucijų tinklą.

5. KULTŪROS POLITIKA

5.1. Didinti kultūros institucijų veiklos finansavimą, didinant lėšas, paskirstomas konkurso būdu, skatinti ūkio subjektus remti kultūrą.

5.2. Finansuojant kultūrą įgyvendinti „rankos atstumo“ principą įsteigiant prie Kultūros ministerijos Nacionalinę kultūros tarybą, kurios pagrindinė funkcija skirstyti biudžeto lėšas bei vertinti šių lėšų panaudojimo veiksmingumą.

5.3. Įtvirtinti kriterijų sistemą, pagal kurią būtų nustatyti aiškūs Kultūros ir sporto rėmimo fondo prioritetai, leidžiantys tinkamai paskirstyti biudžeto lėšas kultūrai ir sportui plėtoti. Kultūros ir sporto rėmimo fondo veikloje aiškiai atskirti kultūrą ir sportą.

5.4. Aktyviai įtraukti į kultūros politikos formavimo procesą menininkus, kultūros ir meno asocijuotas struktūras.

5.5. Palaikyti religinių bendruomenių pastangas stiprinti dorovingumą ir dvasingumo ugdymą.

5.6. Tobulinti paramos teikimo profesionaliems menininkams tvarką. Skirti lėšų jaunųjų menininkų debiutams, įgyvendinti paramos jauniems menininkams programą. Gerinti vaikų ir jaunimo kultūrinę edukaciją bei meninį ugdymą.

5.7. Užbaigti kultūros paveldo apsaugos sistemos pertvarką, įgyvendinti kultūros vertybių paveldo išsaugojimo programas. Didinti kultūros paveldo apsaugos finansavimą.

5.8. Renovuoti ir modernizuoti bibliotekas, kultūros centrus, muziejus ir atnaujinti jų ekspozicijas, skatinti šias institucijas naujomis formomis pritraukti daugiau lankytojų.

5.9. Remti Lietuvos regionų kultūros ir etninės kultūros plėtrą. Stiprinti kultūros įstaigas kaime. Įdiegti savivaldybės ir valstybės bendro finansavimo principą, pagal kurį savivaldybės skiriamos lėšos būtų privaloma sąlyga valstybės finansavimui gauti.

5.10. Skatinti visuomenės kultūrinės iniciatyvas. Remti ir populiarinti mėgėjų kūrybą, puoselėti Lietuvos dainų švenčių tradiciją.

5.11. Stiprinti informacijos apie kultūrą sklaidą.

5.12. Užtikrinti lietuvių kalbos pirmenybę visose viešojo gyvenimo srityse, kuo sparčiau įvesti ją į kompiuterinę rašybą, įdiegti automatizuotą vertimų sistemą. Skatinti lietuvių literatūros ir jos vertimų į kitas kalbas leidybą ir sklaidą Lietuvoje ir visoje ES.

5.13. Stiprinti autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos sistemą, šviesti visuomenę intelektualinės nuosavybės apsaugos klausimais.

5.14. Koordinuoti Lietuvos kultūros ir meno pristatymą užsienyje, plėtoti kultūrinę diplomatiją. Sudaryti sąlygas įtraukti Lietuvos kultūros kūrinius į tarptautinius kultūros mainus.

5.15. Parengti ilgalaikę valstybės santykių su užsienyje gyvenančiais tautiečiais strategiją.

5.16. Patvirtinti ir užtikrinti tautinių (etninių) bendruomenių santykių politikos plėtros ilgalaikės strategijos įgyvendinimą.

6. SVEIKATOS APSAUGOS POLITIKA

6.1. Įtvirtinti sveikos gyvensenos būdą, stiprinti ligų prevenciją ir diegti kovos su vaikų išnaudojimu, smurtu, tabako, alkoholio ir narkotikų vartojimu priemones, šiam tikslui vienyti valstybės ir savivaldybių institucijų, žiniasklaidos, mokslo ir visuomenės pastangas.

6.2. Skatinti investicijas į sveikatos išsaugojimą ir ligų profilaktiką ir visuomenės sveikatos priežiūros optimizavimą, užtikrinti geros kokybės ir prieinamą sveikatos priežiūrą, ypatingą dėmesį atkreipiant į kaimiškus regionus.

6.3. Šalies ūkio reglamentuojančius sprendimus derinti su visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo prioritetais.

6.4. Reformuoti visuomenės sveikatos priežiūros sistemą, priartinti ją prie bendruomenės, įdiegti bendrą visuomenės sveikatos priežiūros administravimo sistemą šalies ir teritoriniu lygmenimis, plėtoti galimybes greitai reaguoti į sveikatai iškylančias grėsmes.

6.5. Užtikrinti dažniausių ligų (širdies ir kraujagyslių ligų, vėžio, cukrinio diabeto) ankstyvą diagnostiką ir veiksmingą gydymą. Visoms 30–65 metų moterims sudaryti sąlygas reguliariai nemokamai tikrintis dėl gimdos kaklelio ir krūties vėžio, o vyresniems kaip 60 metų vyrams – dėl prostatos vėžio. Parengti ir skatinti vykdyti ligonių mokymo programas pirminės sveikatos priežiūros grandyje.

6.6. Ypač daug dėmesio skirti nėščių moterų ir kūdikių sveikatos priežiūrai. Rūpintis vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimu ir gerinimu. Nemokamai skiepyti vaikus pagal skiepų kalendorių ir užtikrinti jiems nemokamą dantų priežiūrą. Plėsti vaikų reabilitacijos ir sanatorinio gydymo paslaugas, organizuoti psichologinį ir pedagoginį darbą su rizikos grupės vaikais ir jaunimu.

6.7. Užtikrinti pensininkams nemokamą dantų protezavimą, mažinti endoprotezavimo laukiančių asmenų skaičių.

6.8. Stiprinti psichikos sveikatą, skatinti palankią individui socialinę aplinką, ugdyti bendruomeniškumo ir solidarumo jausmą visuomenėje. Telkti įvairius sektorius ir stiprinti jų sąveiką ŽIV ir AIDS bei priklausomybių ligų srityje.

6.9. Reguliariai informuoti visuomenę apie sveikatos priežiūros įstaigų teikiamas paslaugas, jų kainas ir įstaigų veiklos rodiklius. Kurti prielaidas elektroninio recepto sistemai įgyvendinti.

6.10. Siekti, kad būtų vykdoma sveikatos priežiūros įstaigų prievolė drausti savo civilinę atsakomybę. Bendradarbiauti su socialinės apsaugos sektoriumi sprendžiant sveikatos ir socialines problemas, mažinant socialinius ir ekonominius sveikatos ir sveikatos priežiūros skirtumus.

6.11. Skatinant savanoriškąjį sveikatos draudimą, nustatyti konkrečias papildomas paslaugas apsidraudusiems savanoriškuoju sveikatos draudimu.

6.12. Didinti sveikatos priežiūros finansavimą. Spartinti sveikatos priežiūros įstaigų pertvarką, kartu planuojant specialistų poreikį. Toliau didinti atlyginimus ir socialines garantijas sveikatos priežiūros specialistams. Kelti sveikatos priežiūros specialistų profesinę kvalifikaciją, daugiau dėmesio skirti slaugos specialistų rengimui, kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui.

6.13. Atskirti pirminio ir antrinio lygio ambulatorines paslaugas, skatinti steigti ambulatorinius diagnostikos centrus. Pakeisti pirminio lygio paslaugų apmokėjimo tvarką, šalia apmokėjimo už įregistruotų pacientų skaičių įvesti apmokėjimą ir už realiai suteiktas paslaugas. Siekti, kad daugelis visų sveikatos problemų būtų išspręsta ambulatorijų lygiu, aktyviai šia kryptimi dirbančius sveikatos priežiūros subjektus skatinti finansiškai. Remti sveikatos stiprinimo ir mokymo plėtrą pirminių lygiu, pasitelkiant tam visuomenės sveikatos specialistus, plėsti bendruomenės slaugą. Ypač daug dėmesio skirti pirminės sveikatos priežiūros infrastruktūros plėtrai kaimo vietovėse, finansiškai skatinti bendrosios praktikos gydytojus, kitus sveikatos priežiūros specialistus ten dirbti.

6.14. Išlaikyti optimalų valstybinių sveikatos priežiūros įstaigų skaičių. Skatinti privačios sveikatos priežiūros praktikos tinklo kūrimąsi, ypač kaimo vietovėse. Siekti sudaryti vienodas sąlygas privačioms ir valstybinėms sveikatos priežiūros įstaigoms.

6.15. Sudaryti sąlygas teikti reikiamas gydymo paslaugas rajonų savivaldybių centrų ligoninėse. Atnaujinti greitosios medicinos pagalbos automobilių parką. Rajoninėse sveikatos priežiūros įstaigose plėtoti slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas.

6.16. Remiantis įrodymais pagrįsta medicina, parengti naujas ir patikslinti esamas ligų diagnostikos ir gydymo metodikas, nuolat jas atnaujinti.

6.17. Peržiūrėti ir padidinti sveikatos priežiūros paslaugų įkainius, įtraukti į juos realias medicinos įrangos ir pastatų nusidėvėjimo sąmatas.

6.18. Naudojant sveikatos priežiūros įstaigų pertvarkai ir modernizavimui numatytas struktūrinių fondų lėšas, prioritetą teikti pirminei sveikatos priežiūrai, neatsižvelgiant į šią veiklą vykdančių įstaigų nuosavybės formą.

6.19. Koncentruoti aukštosiomis technologijomis paremtas sudėtingas sveikatos priežiūros paslaugas. Siekiant užtikrinti tokių paslaugų prieinamumą, optimizuoti jas teikiančių įstaigų regioninį išsidėstymą, patobulinti organizacinę ir ligonių vežimo sistemas.

6.20. Plėtoti informacines technologijas, kad būtų sparčiau ištiriami ligoniai ir operatyviai vertinami rezultatai. Į sveikatos ir farmacijos informacinių sistemų diegimą ir valdymą įtraukti medicinos praktikos, mokslo ir verslo įstaigas ir organizacijas.

6.21. Tobulinti vaistų didmeninės kainodaros sistemą ir siekti, kad įvežamų vaistų kainos nebūtų didesnės kaip kitose ES valstybėse. Vaistus, pasižyminčius vienodu efektyvumu grupėje, kompensuoti pagal tos grupės pigiausio vaisto kainą. Sudaryti sąlygas, kad į vaistų rinką patektų visi geros kokybės vaistai.

6.22. Su vaistų, kuriems gaminti išleidžiama daugiausia lėšų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, gamintojais sudaryti atskiras sutartis dėl kompensuojamųjų vaistų pardavimo kiekio pagal universalųjį rinkos principą: juo daugiau parduodama vaistų, juo mažesnė turi būti vaisto kaina. Didinti vaistų, skiriamų pensinio amžiaus asmenims ir invalidams, kompensuojamąją dalį. Skatinti Lietuvos farmacijos pramonę. Užtikrinti tolygų geografinį vaistų prieinamumą.

6.23. Skatinti bendruomenių slaugos namų kūrimą. Įteisinti slaugos paslaugų įkainius: numatyti didesnę mokestį už sunkių ligonių priežiūrą, skatinti šių paslaugų savanorišką rėmimą, bendradarbiauti su socialiniu sektoriumi. Plėtoti slaugos namuose paslaugas.

6.24. Užtikrinti būtinąsias ir geros kokybės reabilitacinio ir sveikatą grąžinančio gydymo paslaugas, skatinti ambulatorinių sveikatą grąžinančio gydymo paslaugų plėtrą. Išplėsti reabilitacijos priemonių kompensavimą.

6.25. Užtikrinti sveikatai pavojingo asbesto medžiagų poveikio gyventojų sveikatai stebėjimą.

6.26. Plėtoti sveikatos mokslo tyrimus sveikatos politikos įgyvendinimo ir vertinimo srityje.

7. SPORTO, TURIZMO IR REKREACIJOS POLITIKA

7.1. Remti sportą, padedantį kurti Lietuvos įvaizdį ir gerinti žmonių sveikatą, derinti valstybės politiką ir priemones, skatinančias tiek profesionalųjį, tiek masinį sportą. Skatinti tarptautinių sporto renginių organizavimą Lietuvoje.

7.2. Organizuoti daugiau sporto renginių, inicijuoti sporto bazių pritaikymą sveikatinimo reikmėms, mėgėjiškam sportui. Skatinti masinius sporto renginius, ugdančius bendruomenės solidarumą ir aktyvumą. Plėtoti sportinę jaunimo veiklą ir didinti sporto programų finansavimą pritraukiant privataus kapitalo ir bendruomenių lėšas.

7.3. Pagal Europos standartus modernizuoti sporto renginiams skirtas sporto bazes didelio meistriškumo sportininkams rengti. Nustatyti aiškius kriterijus ir normatyvus, pagal kuriuos būtų remiamos didelio meistriškumo profesionaliojo sporto nacionalinės komandos ir individualūs sportininkai.

7.4. Gerinti talentingų sportininkų atranką, tobulinti jų ugdymo sistemą. Įsteigti kūno kultūros ir sporto specialistų kvalifikacijos tobulinimo centrus.

7.5. Įkurti Rekreacijos, turizmo, sveikatos ir sporto aljansą, kuris sutelktų universitetus ir mokyklas, Vyriausybę ir verslą, šalies visuomenę formuoti ir įgyvendinti bendrą sveikos gyvensenos politiką.

7.6. Kurti turizmo įvaizdį, steigti naujus Lietuvos turizmo informacijos centrus užsienio šalyse ir sudaryti sąlygas tolesnei kurortų plėtrai.

7.7. Siekti, kad sporto projektai būtų finansuojami ir iš ES struktūrinių fondų lėšų. Panaudoti ES struktūrinių fondų lėšas laikantis tolygios regioninės plėtros principo, įgyvendinant nacionalinės turizmo strategijos nuostatas. Panaudoti ES struktūrinių fondų lėšas kultūros istorijos paveldo objektams atstatyti ir restauruoti, pritaikyti juos turizmo poreikiams.

7.8. Plėsti nacionalinio vandens turizmo, dviračių turizmo, kitų turizmo rūšių maršrutų ir turizmo paslaugų infrastruktūros tinklą. Remti kaimo turizmo plėtrą. Kurti atvykstamajam turizmui palankias sąlygas.

8. EKONOMIKOS IR VERSLO POLITIKA

8.1. Skatinti Lietuvos ekonomikos augimą ir artinti jos lygį prie pirmaujančių ES valstybių lygio. Atnaujinti ilgalaikę ūkio plėtros strategiją, užtikrinant tolygų ir planingą ES struktūrinių fondų lėšų paskirstymą teritoriniu principu.

8.2. Formuoti socialiai orientuotą rinkos ekonomiką, darnią plėtrą ir žmonių užimtumą skatinančią politiką. Skatinti investicijas į žmogiškuosius išteklius, žinias ir inovacijas, taip pat „plynojo lauko“ investicijas, investicijas į viešąją infrastruktūrą ir pramoninių zonų kūrimą.

8.3. Sustiprinti šalies ūkio konkurencinį potencialą, prioritetą teikti didelę pridėtinę vertę kuriančiai veiklai, grindžiamai mokslu, žiniomis ir aukštosiomis technologijomis. Skatinti gamybos ir mokslo bendradarbiavimą, kuo geriau panaudoti turimą mokslo potencialą.

8.4. Vykdyti aktyvią politiką eksporto plėtros ir skatinimo, esamų rinkų išlaikymo ir naujų įvaldymo srityse. Sudaryti sąlygas tiems investuotojams, kurie Lietuvoje kurs ir plės produkcijos gamybą, turinčią didelę paklausą pasaulio rinkoje.

8.5. Užtikrinti racionalų ES struktūrinių fondų ir kitos paramos lėšų planavimą ir administravimą, skaidrų ir veiksmingą jų naudojimą, pirmiausia skirti jas prioritetiniams valstybės ir visuomenės poreikiams tenkinti.

8.6. Remti ir skatinti smulkų ir vidutinį verslą, tobulinti šio verslo sektoriaus apmokestinimo sistemą, keisti verslą varžančius teisės aktus, teikti valstybės paramą steigiamoms naujoms įmonėms. Ugdyti žmonių verslumą, kuris yra ekonomikos augimo pagrindas, sudaryti Lietuvoje kuo patrauklesnes sąlygas pradėti ir plėtoti verslą.

8.7. Diegti naujas paramos verslui formas, taip pat ir finansines (rizikos kapitalas, mikrokreditai). Įdiegti antimonopolines priemones, užtikrinančias lygiavertės konkurencijos sąlygas. Skatinti verslo plėtrą probleminiuose regionuose ir kaimo vietovėse.

8.8. Gerinti verslo informavimo, konsultavimo ir mokymo kokybę, panaudojant verslo informacijos centrų tinklą. Skirti verslo centrų išlaikymui lėšų.

8.9. Mažinti regionų socialinio ekonominio išsivystymo skirtumus, parengti valstybinę regionų ekonominių socialinių išsivystymo skirtumų mažinimo, jų plėtros skatinimo programą, numatyti joje konkrečias valstybės pagalbos priemones.

8.10. Įteisinti asocijuotų verslo institucijų lygiavertį dalyvavimą rengiant įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, vykdant fondų, skirtų verslo plėtrai skatinti, naudojimo priežiūrą, svarstant ir sprendžiant kitus aktualius ūkio ir verslo plėtros klausimus.

8.11. Tobulinti Viešųjų pirkimų įstatymą, griežtinti viešųjų pirkimų organizavimo tvarką ir didinti viešumą.

9. FINANSŲ POLITIKA

9.1. Atsižvelgiant į šalies finansines galimybes, nuosekliai didinti socialinės apsaugos, švietimo, studijų ir mokslo, sveikatos apsaugos, kultūros finansavimą, kuo geriau naudoti finansinius išteklius, juos tikslingai paskirstyti ir užtikrinti būtiniausių valstybės reikmių tenkinimą.

9.2. Valstybės ir savivaldybių biudžetus formuoti pagal programas, vadovaujantis strateginiais valstybės tikslais, užtikrinti jo sudarymo ir vykdymo viešumą. Atsisakyti savivaldybių biudžetų augimo apribojimo.

9.3. Sukurti racionalią mokesčių mokėtojų ir kitų valstybės lėšų bei turto naudojimo kontrolės ir viešumo sistemą.

9.4. Skatinti sąžiningą mokesčių mokėjimą, mažinti šešėlinės ekonomikos dalį eliminuojant sąžiningą konkurenciją ribojančias mokesčių vengimo apraiškas. Vadovaujantis mokesčių administravimo skaidrumo, aiškumo ir paprastumo principais,

teikti visapusišką pagalbą mokesčių mokėtojams vykdyti pareigas mokesčių mokėjimo srityje ir padėti jiems pasinaudoti įstatymais suteiktomis teisėmis.

9.5. Tobulinti mokesčių sistemą, kad būtų užtikrintas Lietuvos verslo konkurencingumo didėjimas ES ir pasaulio rinkose, didinamas mokesčių mokėtojų skaičius, skatinama aktyvi komercinė ūkinė veikla, mažinama administravimo našta. Skatinti sąžiningai mokėti mokesčius, mažinti šešėlinės ekonomikos dalį, tuo pagrindu didinti BVP dalies perskirstymą per biudžetą.

9.6. Gerokai sumažinti nelegalių prekių srautus diegiant muitinėse informacinę sistemą, fiksuojančią prekių judėjimą, ir stiprinant sienos apsaugą.

9.7. Siekti, kad būtų maksimaliai sutrumpintas PVM grąžinimo laikas.

9.8. Pasiiekti geresnį darbo jėgos ir kapitalo apmokestinimo balansą.

9.9. Laipsniškai mažinti gyventojų, ypač gaunančių mažas pajamas, pajamų mokesčio našta, per artimiausius keturis darbo mėnesius išnagrinėti aplinkybes ir, esant finansinėms galimybėms, sumažinti šio mokesčio tarifą iki 20 procentų, o neapmokestinamą minimumą padidinti iki 400 litų.

9.10. Siekti, kad būtų suderintas su ES lengvatinių PVM tarifų būtiniausiems maisto produktams ir vaistams taikymas.

9.11. Užtikrinant tvarią Lietuvos ūkio rodiklių atitiktį konvergencijos kriterijams, siekti, kad Lietuva kaip galima greičiau taptų visateise Ekonominės ir pinigų sąjungos nare.

9.12. Skatinti finansų sektoriaus plėtrą, jo stabilumą ir įsiliejimą į ES finansų rinkas.

9.13. Lėšas, gautas už AB „Mažeikių nafta“ akcijų pardavimą, panaudoti gyventojų santaupoms atkurti ir su tuo susijusioms išlaidoms padengti, taip pat Vyriausybės sprendimu Rezerviniam (stabilizavimo) fondui sudaryti bei kitoms Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatyme nustatytoms išlaidoms padengti. 2008 metais baigti grąžinti piliečiams turėtus rublinius indėlius.

10. KAIMO PLĖTROS IR ŽEMĖS ŪKIO POLITIKA

10.1. Parengti nacionalinę Kaimo plėtros 2007–2013 metais strategiją ir programą.

10.2. Investicijomis ir kitomis veiksmingomis struktūrinėmis priemonėmis stiprinti ūkinį gamybinį agrarinio sektoriaus potencialą, ugdyti ir skatinti produkcijos gamintojų konkurencingumą vidaus ir užsienio rinkose.

10.3. Kartu su kitomis naujomis ES valstybėmis siekti, kad sparčiau būtų suvienodintas jų ir senbuvių šalių ES tiesioginių išmokų ir kaimo plėtros paramos (vienam hektarui, produkcijos vienetui ar ūkio subjektui) lygis.

10.4. Siekti ateityje gauti didesnes žemės ūkio produktų gamybos kvotas perspektyviausiose šakose, kad žemdirbiai turėtų galimybę didinti gamybą ir pajamas iš žemės ūkio verslo.

10.5. Tobulinti Lietuvoje ES rinkos reguliavimo ir paramos priemones, kad žemės ūkio produktų supirkimo kainos ir žemdirbių pajamos artėtų prie ES valstybių vidutinių supirkimo kainų.

10.6. Skatinti Lietuvoje gaminamų maisto produktų vidaus vartojimą, taip pat jų eksportą ir specialių eksporto tarnybų kūrimąsi kitose valstybėse, siekiant geriau panaudoti esamas ir įvaldyti naujas rinkas, išlaikyti ir didinti teigiamą žemės ūkio ir maisto produktų prekybos balansą.

10.7. Stiprinti ir siekti, kad būtų veiksminga žemės ūkio subjektų kreditavimo sistema skatinant ir remiant tolesnę kredito unijų plėtrą.

10.8. Plėtoti ekologinį žemės ūkį, gerokai padidinti jo sertifikuotos žemės plotus, remti geros kokybės ir sveikų maisto produktų gamybą „nuo lauko iki stalo“, teikti paramą žemdirbiams kuro šaltinių žaliavai auginti.

10.9. Įgyvendinti priemones, padedančias išspręsti gyventojų, turinčių smulkius ir nekonkurencingus ūkius, socialines ekonomines problemas, tam racionaliai panaudoti ES lėšas.

10.10. Didinti užimtumą kaimo vietovėse, teikti šiuo tikslu paramą alternatyvioms žemės ūkiui veiklos rūšims, smulkiam verslui, amatams, turizmui, kitų paslaugų sektoriui plėtoti, remti ir plėtoti žaliavų biokurui gamybą.

10.11. Efektyviau vykdyti kaimo regioninę politiką, siekti sparčiau suvienodinti skirtingų regionų, kaimo ir miesto gyventojų pajamas, paslaugų prieinamumą ir gyvenimo kokybę.

10.12. Sudaryti kuo palankesnes sąlygas jaunimui kurtis kaimo vietovėse, ES kaimo plėtrai skirtomis lėšomis remti jaunuosius ūkininkus, taip užtikrinti žemės ūkio ar kito verslo perimamumą iš kartos į kartą ir mažinti jaunimo migraciją iš kaimo.

10.13. Prisidedant prie tolygesnės regionų plėtros, tobulinti kompensacinių išmokų žemdirbiams, ūkininkaujantiems nenašiose žemėse ir mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse bei vietovėse, kur taikomi aplinkosaugos apribojimai, sistemą, tam tinkamai panaudoti ES paramos lėšas.

10.14. Visokeriškai skatinti ir finansiškai remti kooperacijos plėtrą kaime, labiau įtraukiant į šį procesą Žemės ūkio rūmus, kaimo bendruomenes ir kitus socialinius partnerius.

10.15. Efektyviai panaudoti ES struktūrinių fondų lėšas melioracijos ir hidrotechnikos statiniams atnaujinti, kad melioruotų žemių savininkams būtų sudarytos normalios ūkininkavimo sąlygos.

10.16. Pagal programas skirti iš valstybės biudžeto lėšų valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių techninei būklei gerinti.

10.17. Skirti valstybės finansinę paramą (iki 85 procentų projektų vertės) ūkinių melioracijos statinių remontui bei rūgšties dirvožemiams kalkinti.

10.18. Siekti įgyvendinti ES finansuojamas priemones apleistoms žemės ūkio paskirties žemėms ir nenaudojamų pastatų liekanoms sutvarkyti.

10.19. Sudaryti prielaidas suformuoti konkurencingų ūkių žemėvaldas, teikti žemės ūkio veiklos subjektams valstybės paramą žemės ūkio paskirties žemei įsigyti ir ES lėšų paramą žemės sklypams konsoliduoti. Parengti valstybinės žemės konsolidavimo strategiją.

10.20. Užbaigti žemės ir kito nekilnojamojo turto grąžinimą, kompensacijų už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius išmokėjimą.

10.21. Teikti paramą subjektams, kad mažo našumo žemės ūkio paskirties žemė būtų apželdinta mišku.

10.22. Siekti, kad ES žuvininkystės politika užtikrintų darnų ir perspektyvų šio sektoriaus plėtojimą jūros ir vidaus vandenyse, kad gerėtų žuvų išteklių išsaugojimas ir vertingų rūšių žuvų išauginimas tvenkiniuose, būtų modernizuojamos perdirbimo įmonės, padidėtų žuvininkystės produktų asortimentas ir jų eksportas.

10.23. Užtikrinti ES ir valstybės paramą vandentvarkos problemoms kaimo vietovėse spręsti, tinkamai pasirūpinti kultūros, švietimo, sveikatos apsaugos ir kitų objektų plėtra ir atnaujinimu, kad sukūrus šią būtiną infrastruktūrą būtų tenkinami kaimo žmonių gyvenimo kokybės reikalavimai.

10.24. Iš naujo apsvarstyti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimą – skirti ne mažiau kaip 30 procentų lėšų vietinių kelių ir gatvių tinklo su kompleksiniais statiniais plėtrai ir jo būklei gerinti.

10.25. Skatinti ir finansiškai remti kaimo bendruomenių steigimąsi ir jų parengtų projektų įgyvendinimą vietos socialinėms ir kultūrinėms problemoms spręsti, bendruomenių tradicijoms kaime ugdyti.

10.26. Toliau didinti žemdirbių savivaldos ir kaimo nevyriausybinių organizacijų vaidmenį agrariniame sektoriuje, remti jų veiklą, stiprinti valstybės institucijų bendradarbiavimą su savivaldos organizacijomis.

11. APLINKOS APSAUGOS IR MIŠKININKYSTĖS POLITIKA

11.1. Plačiai diegti ir ekonomiškai skatinti švarius, moderniomis technologijomis pagrįstus gamybos būdus.

11.2. Sukurti efektyvią pavojingų atliekų tvarkymo sistemą ir pajėgumus. Parengti asbesto šalinimo programą ir numatyti jos laipsnišką įgyvendinimą.

11.3. Įrengti naujus sąvartynus, uždaryti daugelį senųjų sąvartynų ir sutvarkyti pažeistas teritorijas.

11.4. Gerinti atliekų surinkimą, rūšiavimą, antrinių žaliavų naudojimą įgyvendinant ES nustatytas užduotis dėl pakuočių perdirbimo. Skatinti atliekų rūšiavimą, surinkimą, perdirbimą ir naudojimą energijai gauti.

11.5. Modernizuoti vandentvarkos ūkį, sukurti veiksmingą valdymo institucijų sistemą regioniniu pagrindu. Siekiant užtikrinti tinkamą geriamojo vandens kokybę, parengti ir pradėti įgyvendinti požeminio vandens išteklių įvertinimo ir naudojimo geriamajam vandeniui tiekti programą, užbaigti inventorizuoti potencialius geologinės aplinkos taršos židinius, nustatyti požeminio vandens telkinių vandensaugos tikslus.

11.6. Rengti atmosferos taršos mažinimo programas, kurios užtikrintų ES reikalavimų dėl oro kokybės įgyvendinimą, leistų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą.

11.7. Ekonominėmis priemonėmis skatinti ekologiškai švaresnių degalų ir biokuro gamybą ir naudojimą.

11.8. Stiprinti genetiškai modifikuotų organizmų rinkos kontrolę, sukurti saugaus pavojingų cheminių medžiagų naudojimo ir tvarkymo sistemą.

11.9. Kartu su kitomis valstybėmis apsaugoti Baltijos jūrą nuo užteršimo ir avarių grėsmės. Pagerinti Nemuno ir Kuršių marių vandens kokybę.

11.10. Įgyvendinti pajūrio juostos ir Nemuno deltos tvarkymo programą.

11.11. Parengti ir finansuoti priemones, kurios padės išvengti karstinio proceso neigiamų pasekmių Biržų ir Pasvalio miestų ir rajonų inžineriniams statiniams ir pastatams, įvertinti šalies teritoriją kitų pavojingų geologinių reiškinių požiūriu.

11.12. Rengti saugomų teritorijų planavimo, vertingiausių paveldo objektų sutvarkymo, pažeistų teritorijų atkūrimo parkuose bei draustiniuose programas ir priemones. Sudaryti sąlygas visuomenei lankytis saugomose teritorijose, rengti saugomų teritorijų planavimo dokumentus, vertingiausių paveldo objektų sutvarkymo, pažeistų teritorijų atkūrimo parkuose bei draustiniuose programas ir įgyvendinti numatytas priemones. Baigti formuoti saugomų teritorijų tinklą.

11.13. Tobulinti aplinkosaugos valdymą, stiprinti institucijų, administruojančių ES lėšų panaudojimą, sistemą, užtikrinti aplinkos projektų rengimo ir vykdymo atvirumą ir viešumą, investicijų efektyvumą, sudaryti sąlygas visuomenei aktyviai dalyvauti priimant sprendimus.

11.14. Gerinti valstybinių ir privačių miškų naudojimą, užtikrinant darnų miškininkavimą ir medžioklės ūkį, vientisą ir kompleksišką apsaugą, miškotvarkos darbų, miškų ir medienos apskaitos kokybę.

11.15. Didinti šalies miškingumą, skatinti apželdinti miškais nederlingus žemės plotus, vykdyti ilgalaikę miškų ir miškų ūkio plėtros programą.

11.16. Skatinti medienos perdirbimą ir medienos produkcijos eksportą. Orientuoti mokslinius tyrimus į moderniausių techninių priemonių ir technologijų taikymą medienos perdirbimo srityje.

11.17. Užtikrinti patikimos informacijos apie aplinką rinkimą ir teikimą visuomenei.

12. ENERGETIKOS POLITIKA

12.1. Užtikrinti Lietuvos gyventojams ir verslo subjektams energijos poreikių tenkinimą prieinamomis kainomis.

12.2. Siekiant šio tikslo, skatinti konkurenciją energetikos sektoriuje, derinti ją su energetikos įmonių teikiamų paslaugų ir energijos kainų valstybiniu reguliavimu, kad kainos būtų pagrįstos būtinomis sąnaudomis, būtų užtikrinama šio sektoriaus plėtra ir nepertraukiamas energijos tiekimas vartotojams.

12.3. Skatinti elektros gamybą, tam panaudoti atsinaujinančius energijos išteklius ir alternatyvius energijos šaltinius.

12.4. Siekti, kad Lietuva taptų ES bendros energetikos rinkos dalimi, numatant sujungti Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklus, Lietuvos ir Latvijos dujų sistemas, statyti skystųjų dujų terminalą.

12.5. Sudaryti galimybes įgyvendinti Ignalinos atominės elektrinės stabdymo projektus, pritraukti investicijas naujiems branduoliniams reaktoriams statyti. Siekti, kad Lietuva liktų branduolinę jėgainę turinti valstybė.

13. TRANSPORTO IR KOMUNIKACIJŲ POLITIKA

13.1. Didinti Lietuvos, kaip tranzito valstybės, patrauklumą, supaprastinti tranzito procedūrų tvarką atsižvelgiant į ES teisės aktų teikiamas galimybes.

13.2. Užtikrinti lygias konkurencijos ir mokesčių sąlygas skirtingų transporto rūšių verslo subjektams pagal jų veiklos sritis: kelių, geležinkelio, oro, vandens transporto.

13.3. Pertvarkyti Lietuvos geležinkelių transporto sektorių. Liberalizuoti geležinkelio transporto paslaugų rinką, atsižvelgiant į ES teisės aktų teikiamas galimybes stiprinti geležinkelių rinkos reguliavimo institucijas. Tęsti anksčiau pradėtus įgyvendinti transeuropinio tinklo Lietuvoje projektus ir rengti naujus.

13.4. Visiškai integruoti Lietuvos automobilių kelių sektorių į ES kelių transporto sistemą, modernizuoti tarptautinių automobilių kelių Lietuvos teritorijoje ruožus, plėtoti regioninės reikšmės (krašto ir rajoninių) kelių infrastruktūrą ir jos jungtis su pagrindinėmis automagistralėmis. Skatinti krovinių ir keleivių vežimo paslaugų rinkos plėtrą, logistikos centrų kūrimąsi.

13.5. Sukurti racionalią saugaus eismo struktūrą, kuri sąlygotų visų grandžių nuoseklumą ir jų tarpusavio sąveiką, skatinti informacinių ir telekomunikacinių technologijų diegimą siekiant užtikrinti saugų eismą Lietuvos keliuose.

13.6. Plėtoti vandens transportą, didinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto konkurencingumą, laidumą ir saugumą, toliau jį modernizuoti, lanksčiai reaguoti į tarptautinės rinkos pokyčius. Tobulinti Šventosios valstybinio jūrų uosto veiklą reglamentuojančią teisės aktų bazę. Pradėti realius Šventosios uosto atstatymo darbus.

13.7. Modernizuoti oro uostų infrastruktūrą pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) ir Šengeno konvencijos reikalavimus – diegti šiuolaikines aviacijos saugos ir saugumo sistemas, gerinti keleivių aptarnavimo kokybę. Pradėti realius nacionalinio Karmėlavos oro uosto plėtros darbus.

13.8. Ekonominėmis ir teisinėmis priemonėmis toliau skatinti, kad būtų modernizuojamas Lietuvos automobilių parkas.

14. STATYBOS POLITIKA

14.1. Sudaryti sąlygas toliau didinti statybų sektoriaus potencialą, modernizuoti šį sektorių, užtikrinti skaidrią konkurencinę aplinką jame, skatinti nekilnojamojo turto plėtrą ir investicijas.

14.2. Užtikrinti darnų statybos ir būsto sektoriaus vystymąsi, nuosekliai įgyvendinti Būsto strategiją, pagerinti gyventojų apsirūpinimo būstu sąlygas, būsto fondo ir aplinkos kokybę. Tobulinti būsto kreditavimo sistemą, sudaryti sąlygas modernizuoti būstą, sukurti tam reikiamus finansinius mechanizmus.

14.3. Skirti ypatingą dėmesį daugiabučių namų atnaujinimui, per keturis mėnesius priimti sprendimą dėl ženklaus daugiabučių namų atnaujinimui skiriamos valstybės paramos padidinimo.

14.4. Tobulinti teritorijų planavimo, statinių projektavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, užkertant kelią savavališkoms statyboms, supaprastinti statybų leidimų išdavimo ir žemės paskirties keitimo tvarką, tam panaudoti informacinę sistemą. Sukurti viešųjų paslaugų teikimo nuotoliniu ryšiu informacinę sistemą.

14.5. Gerinti kraštovaizdžio apsaugą, nugriauti arba sutvarkyti kraštovaizdį darkančius apleistus statinius.

15. TEISĖS IR TEISĖTVARKOS POLITIKA

15.1. Užtikrinti konstitucines žmogaus teises ir jo privataus gyvenimo saugumą; tobulinti mechanizmus, garantuojančius žmogaus teisių apsaugą Lietuvoje, tarp jų ir pareigą atsižvelgti į Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Europos Teisingumo Teismo sprendimus. Sudaryti tinkamas sąlygas teismuose, kad būtų užtikrintos lygios galimybės asmenims, neatsižvelgiant į jų tautybę, lytį, įsitikinimus, ginti savo teises ir teisėtus interesus, siekti teisingumo.

15.2. Pertvarkyti Teismų įstatymą, užtikrinti griežtą teisėjų atranką, periodinį darbo vertinimą, informacijos apie teisėjų padarytus pažeidimus prieinamumą, didinti teisėjų atsakomybę. Stiprinti teismų nepriklausomumą, suaktyvinti visuomenės dalyvavimą teisėjų atrankos procese.

15.3. Užtikrinti patikimą piliečių gyvybės, sveikatos ir nuosavybės apsaugą. Sukurti šalyje vieną gelbėjimo tarnybą, galinčią atlikti visus būtinus gelbėjimo darbus.

15.4. Priartinti policijos veiklą prie visuomenės. Prioritetą teikti ne administracinėms ir baudžiamosioms priemonėms, o socialinių paslaugų ir prevencijos funkcijoms atlikti. Gerinti policijos pareigūnų teisinį išsilavinimą. Didinti teisėsaugos ir teisėtvarkos darbuotojų motyvaciją ir atsakomybę visuomenei, tobulinti jų profesinės kvalifikacijos kėlimo sistemą.

15.5. Ne tik užtikrinti, kad kardomąjį kalinimą ir teismų paskirtas bausmes vykdančiose įstaigose būtų gerbiamos žmogaus teisės ir laisvės, bet ir suteikti šioms įstaigoms pakankamus išteklius bausmes atliekančiųjų resocializavimo programoms vykdyti.

15.6. Sukurti ir įgyvendinti lygtinio bausmės vykdymo atidėjimo ir lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo įstaigos (probacijos) modelį, kuris atitiktų tarptautinių teisės aktų nustatytus reikalavimus ir skatintų asmenis pakartotinai nebeusikalsti.

15.7. Sukurti veiksmingą sistemą, kuri leistų kompensuoti žalą asmenims, nukentėjusiems nuo smurtinių nusikaltimų. Atlyginti asmenims žalą, atsiradusią dėl neteisėtų valdžios institucijų aktų.

15.8. Sudaryti geresnes sąlygas nukentėjusiems nuo nusikaltimų asmenims gauti advokato paslaugas – gerinti nukentėjusių asmenų paramos fondo veiklą. Sudaryti galimybę kiekvienam asmeniui efektyviai pasinaudoti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos sistema – visi Lietuvos gyventojai turi teisę nemokamai ir patogiai naudotis pirmine teisine pagalba.

15.9. Užkirsti kelią korupcijai valdžios institucijose, nesąžiningai konkurencijai versle, keisti viešųjų pirkimų praktiką. Sugriežtinti bausmes korumpuotiems pareigūnams ir sustiprinti nusikaltimų, susijusių su korupcija, prevenciją. Stabdyti kontrabandą ir kyšininkavimą, griežtai bausti už šiuos nusikaltimus.

15.10. Pasiiekti, kad kovojant su organizuotu nusikalstamumu kartu būtų šalinamos jį skatinančios priežastys.

15.11. Tobulinti kovą su finansiniais nusikaltimais, ypač su pažeidimais, susijusiais su ES ir užsienio valstybių finansinės paramos lėšų gavimu ir panaudojimu.

15.12. Stiprinti smurtinių nusikaltimų, susijusių su narkotikais, taip pat nepilnamečių daromų teisės pažeidimų prevencijos ir kontrolės sistemą.

15.13. Sukurti būtiną infrastruktūrą prie ES išorinių sienų ir užtikrinti tinkamą asmenų, kertančių valstybės sieną, aptarnavimo kokybę. Pasirengti būti Šengeno sutarties šalimi. Tobulinti visą šalį apimančią vientisą migracijos procesų valdymo sistemą.

15.14. Stengtis išlaikyti stabilius galiojančius teisės aktus, vengti dažno teisės aktų keitimo, užtikrinti, kad visi teisės aktai būtų viešai skelbiami.

15.15. Diegti naujas paslaugas, užtikrinančias patogų registrų (Nekilnojamojo turto registro, Juridinių asmenų registro ir kitų) duomenų naudojimą.

15.16. Įgyvendinti visuomenės teisinio švietimo sistemą, leidžiančią kiekvienam moksleiviui dar vidurinėje mokykloje pasirinkti teisės pagrindų kursą, suteikiantį esminių teisinių žinių apie šeimą, darbo santykius ir santykius su valdžios institucijomis.

15.17. Nustatyti, kad teisės aktai būtų priimami atsižvelgiant į visuomenės poreikius ir nuomonę, o rengiamų naujų ir jau galiojančių teisės aktų poveikį visuomenei vertintų ekspertai, mokslo įstaigos, taip pat suinteresuotos verslo ir savivaldos institucijos.

15.18. Keisti politinių partijų ir rinkimų kampanijų finansavimo tvarką taip, kad būtų numatytos aiškos ir skaidrios taisyklės, užkertančios kelią neteisėtai gauti ir panaudoti lėšas.

16. VALSTYBĖS VALDYMO POLITIKA

16.1. Optimizuoti viešojo administravimo sistemą, pagrįstą profesionalia valstybės tarnyba, žinių ir informacinės visuomenės plėtote. Šalinti negatyvius reiškinius, susijusius su korupcija ir biurokratija.

16.2. Įtvirtinti optimalų valstybės institucijų sandaros modelį, kuris aiškiai atspindėtų valdymo ryšius tarp institucijų, jų pavaldumo klausimus, funkcijų pasiskirstymą ir tarnautų žmonių interesams.

16.3. Per artimiausius keturis darbo mėnesius priimti sprendimus, būtinus tiesioginiams merų rinkimams įteisinti. Didinti savivaldybių veiklos ir finansinį savarankiškumą, nuolat ir metodiškai plėsti savivaldybių funkcijas.

16.4. Formuoti seniūnijų – asignavimų valdytojų – sąmatas joms priskirtoms funkcijoms atlikti iš savivaldybių biudžetų lėšų, didinti vietos gyventojų bendruomenių įtaką sprendžiant vietos problemas, finansiškai remti vietos gyventojų bendruomeninį judėjimą.

16.5. Per artimiausius keturis darbo mėnesius priimti sprendimus, būtinus apskričių administracijoms reformuoti, paliekant joms regioninių projektų rengimo, vykdymo ir koordinavimo funkcijas. Savivaldybėms perduoti atsakomybę, funkcijas ir išteklius, susijusius su savivaldybės gyventojų poreikių tenkinimu žemės ūkio,

žemėtvarkos, socialinės apsaugos, sveikatos apsaugos, švietimo, kultūros, viešosios tvarkos palaikymo ir kitose srityse, išskyrus regioninės reikšmės objektus.

16.6. Tobulinti valstybės tarnautojų atranką ir tarnybinės veiklos vertinimo procedūras. Išgyvendinti protekcionizmą priimant į valstybės tarnybą. Nepriimti dirbti į valstybės tarnybą asmenų, nesugebančių savo turto pagrįsti pajamomis. Panaikinti visas valstybės tarnautojų privilegijas.

16.7. Priimti politikų, valstybės tarnautojų, teisėjų etikos kodeksus, numatančius teisinę ir moralinę atsakomybę.

16.8. Stiprinti politines partijas užtikrinant jų veiklos biudžetinį finansavimą.

17. NACIONALINIO SAUGUMO, GYNYBOS IR UŽSIENIO POLITIKA

17.1. Užtikrinti Lietuvos saugumą ir demokratinę raidą, įvertinant naujas galimybes ir grėsmes. Puoselėti euroatlantinį bendradarbiavimą kaip esminę nacionalinio saugumo sąlygą, o NATO ir ES – kaip svarbiausias šio bendradarbiavimo organizacijas.

17.2. Įsitvirtinti NATO ir ES, išplėtoti partnerystės ryšius su NATO ir ES valstybėmis. Siekti šių šalių paramos priimant kolektyvinius sprendimus. Aktyviai remtis regioninio bendradarbiavimo institucijomis ir iniciatyvomis, įtvirtinti Lietuvą kaip tarpreregioninio bendradarbiavimo centrą. Remti tolesnę ES valstybių integraciją atsižvelgiant į nacionalinius Lietuvos interesus. Parengti ir pradėti įgyvendinti pirmininkavimo ES koncepciją.

17.3. Skatinti stabilumo ir demokratijos plėtrą į Rytus kaip būtiną Lietuvos ilgalaikės raidos sėkmės sąlygą. Remti NATO ir ES atvirų durų politiką. Remti demokratines reformas Ukrainoje, Rusijoje, Moldovoje, Pietų Kaukazo valstybėse. Plėtoti geros kaimynystės ryšius, įtvirtinti Lietuvą kaip Europos kaimynystės politikos ekspertę.

17.4. Dalyvauti tarptautinėse misijose ir operacijose, stiprinti NATO ir ES valstybių solidarumą. Aktyviai remti tarptautinės bendruomenės pastangas atremti terorizmą.

17.5. Toliau plėtoti Lietuvos daugiašalius santykius, daugiau dėmesio skirti žmogaus teisių klausimams. Siekti didesnio tarptautinių organizacijų veiklos efektyvumo.

17.6. Didinti Lietuvos tarptautinį autoritetą. Siekti įtvirtinti Lietuvą kaip tarptautinių konferencijų ir iniciatyvų centrą, įvairių tarptautinių organizacijų ar jų atstovybių buveinę. Stiprinti valstybės informacinę politiką užsienyje. Parengti valstybės viešųjų ryšių strategiją ir numatyti jos finansavimą.

17.7. Plėtoti tarptautinį ekonominį bendradarbiavimą, didinti tarptautinės ekonominės aplinkos stabilumą. Skatinti Lietuvos prisijungimą prie Europos transporto ir energetikos infrastruktūros tinklo. Aktyviai dalyvauti reglamentuojant Europos Sąjungos prekybos politiką, pasinaudoti jos privalumais. Stiprinti ekonominės diplomatijos vaidmenį, siekti Lietuvos verslui palankių prekybos ir investavimo sąlygų, užsienio investicijų.

17.8. Suaktyvinti plėtos ir pagalbos trečiosioms šalims politiką, padidinti jos finansavimą. Prisidėti įgyvendinant Jungtinių Tautų Tūkstantmečio deklaracijos tikslus.

17.9. Skatinti ir remti lietuviškų mokyklų, kultūros centrų steigimą užsienyje. Suaktyvinti valdžios institucijų bendradarbiavimą su užsienio lietuvių bendruomenėmis.

17.10. Stiprinti valstybės institucijų gebėjimus analizuoti ir prognozuoti. Plėtoti nacionalinę krizių prevencijos ir valdymo sistemą, kurioje dalyvautų visos valstybės institucijos. Aktyviai dalyvauti regioninių, Europos ir tarptautinių krizių valdymo organizacijų veikloje.

17.11. Tęsti krašto apsaugos reformą, kad būtų sukurta šiuolaikiška, gerai apginkluota ir su sąjungininkais NATO ir ES pasirengusi veikti kariuomenė. Tam tolygiai didinti krašto apsaugai finansuoti skiriamą bendrojo vidaus produkto procentinę dalį. Ypač daug dėmesio skirti teisinės bazės atnaujinimui, karių mokymui ir tarnybos sąlygų gerinimui, tarptautinio karinio bendradarbiavimo plėtrai, valdymo sistemai tobulinti, infrastruktūros plėtrai ir tiksliniams įsigijiniams.

17.12. Perpus sumažinti privalomosios pradinės karo tarnybos karių skaičių, laipsniškai didinti profesionalų skaičių. Pertvarkyti kariuomenės rezervą, apibrėžti rezervo pajėgų dalyvavimą tarptautinėse operacijose ir funkcijas priimant sąjungininkų pajėgas, teikiant paramą civilinei valdžiai.

17.13. Užtikrinti, kad Lietuvos kariai būtų tinkamai aprūpinti, turėtų geras tarnybos sąlygas ir galimybes tobulėti.

17.14. Patobulinti savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos valdymo sistemą, užbaigti strateginio, operacinio ir taktinio lygių atskyrimą, pertvarkyti štabus, panaikinti vienas kitą dubliuojančius padalinius.

17.15. Plėtoti bendradarbiavimą su Lietuvos švietimo ir mokslo institucijomis, plačiąja visuomene. Skatinti nevyriausybinių sektoriaus bendradarbiavimą su užsienio partneriais. Siekti aktyvaus visuomenės dalyvavimo formuojant ir įgyvendinant nacionalinę saugumo ir užsienio politiką.

17.16. Įgyvendinti kitas Lietuvos parlamentinių partijų susitarimo dėl 2005–2008 metų gynybos politikos ir Lietuvos politinių partijų susitarimo dėl pagrindinių valstybės užsienio politikos tikslų ir uždavinių 2004–2008 metais nuostatas.